

N:o 86.

Af herr **N. Wallmark**, om tillägg till § 1 i kongl. förordn. om egors fredande mot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet den 21 december 1857, m. m.

Emedan på många orter i vårt land ett missförhållande gör sig gällande, hvilket genom förbättrad lagstiftning borde kunna afhjelpas, och den landsdel, jag representerar, mycket beröres af de olägenheter som deraf uppkomma, samt då jag af många mina kommittenter blifvit uppmanad att söka vinna någon ändring i detta afseende, har detta gifvit anledning till följande förslag.

Det är en känd sak, att bland våra husdjur fåren äro de enfaldigaste och mest försvarslösa af alla och huru deras skydd emot öfvervåld så mycket mer borde beaktas och behjertas af en hvar, som har deras vård sig anförtrodd, helst efter vanligt rättsbegrepp det betraktas för en ädel och rättvis handling att försvara och beskydda den svage. Uti Norrland är en bruklig landssed att om sommaren släppa fåren på bete utan särskild vård eller vallning, dels på öar, dels i hägnader och dels å oinhägnad skogsmark. Under den tid de sålunda gå och beta händer ofta att de öfverfallas af hundar, hvilka dels plåga, dels skada och dels döda dem; detta är den olägenhet, som så många önska få afhjelpt.

Fåren, som äro nyttiga och, man kan nära nog säga, oumbärliga husdjur för jordbrukaren på landsbygden, stå under samma lag som öfriga husdjur, och om de olofligen inkomma på annans egor, är egaren underkastad böter från och med fem till och med femtio kronor. Med lagen i afseende å hundar förhåller det sig helt annorlunda och deras egare behöfva icke utgifva böter därför att deras hundar inkommit på andras egor, utan äro endast skyldige ersätta den skada hunden åstadkommer.

Att sålunda genom lag skydda hundar framför får kan omöjligt, så vidt jag förstår, vara välbetänkt eller rättvist. Enbart den saken, att lösa hundar under sommartiden göra skada på åkrar och ängar dels genom att nedtrampa växande säd och gräs, dels ock genom att gräfva gropar och sådant mera, kunde utgöra anledning till att nu gällande lag så ändrades, att en hvar kunde hafva sina egor fredade från skada af andras hundar lika mycket, som man har dem skyddade mot skada af andra husdjur.

Viktigast är dock den förr omnämnda saken, nemligen den skada, som föröfvas å fåren af lösa hundar och särskildt af jagthundar, hvilka i allmänhet äro svåra fiender, ja till och med obetydligt, om ens något bättre än björnar och öfriga rofdjur, då de anträffa kreatur. Rofdjur finnas visserligen äfven i min hembygd, men emedan de nu för tiden vistas i större skogsmarker och högre upp ifrån kusten, är det mera sällan de göra skada å får. Deremot inträffar hvarje år och särskildt vid allmänna landsvägar och i närheten af städer samt invid jagtmarker, der harjagt idkas, att större och mindre antal får blifvit skadade eller dödade; och då de, som sådan skada lidit, kunna bevisa hvem som var egare till den hund som skadan gjort, få de visserligen skadan godtgjord, men detta hör mera till sällsyntheterna. I de flesta fall får den, som skada lidit, sjelf kännas vid förlusten, emedan bevis merändels saknas om hvem skadan gjort.

Uti gällande jagtstadga, § 19, är stadgadt: »Katt, som anträffas i skog eller hage, må saklöst dödas». I allmänhet göra dock katter, som uppehålla sig i skog eller hage, icke så stor skada som lösa hundar, hvarföre det ock anses vara af behovvet påkalladt, att samma bestämmelser uti nämnda lagrum, som gälla för katter, äfven blifva gällande med afseende på hundar.

På grund af hvad jag sålunda anfört vågar jag hemställa,

det Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t måtte låta utarbета och till nästa Riksdag inkomma med förslag till sådan ändring af 19 § uti Kongl. Maj:ts förnyade nådiga jagtstadga af den 21 oktober 1864, att den bestämmelse, som nu gäller för katter, jemväl blifver gällande för hundar under förbjuden jagttid — eller ock, att sådant tillägg göres uti 1 § af Kongl. Maj:ts nådiga förordning om egors fredande emot skada af annans hemdjur, samt om stängselskyldighet af den 21 december 1859, att

äfvén hund räknas till hemdjur och ställes under samma lag; och lemnas vederbörande utskott, till hvilket denna motion kommer att remitteras, full rätt att, med bibehållande af motionens syfte, i detta förslag göra de ändringar, som kunna prövas erforderliga.

Stockholm den 25 januari 1887.

Nils Wallmark.

Häruti instämma:

Aug. Danielsson.

N. Boström.

Jon. Jonsson.

N:o 87.

Af herr **A. P. Lind**, om anvisande af förhöjdt statsbidrag till aflöning åt lärare och lärarinnor vid folk- och småskolor.

Oaktadt en under sistförflutne riksdag väckt motion om förhöjning i förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare och lärarinnor vid folk- och småskolor rönte det mottagande, att densamma blifvit af statsutskottet, på anförda skäl, afstyrkt, hvilket afstyrkande af Riksdagens båda kamrar gillades; likväl och då statsutskottet i detta sitt utlåtande icke kunnat undgå erkänna att, om hänsyn tages till kommunernas skattebördor för folkskoleväsendet, krafvet på lättnader har skäl för sig; samt det motiv, på grund hvaraf statsutskottet afstyrkt motionen, — nemligen att en förändring af folk- och småskolelärares och lärarinnors aflöningssätt i det syfte, som motionären föreslagit, skulle utsträcka sina verkningar derhän, att folkskolelärares blefve en statens i stället för en kommunens tjenste-